



## Narejanje rezervnih družin po kostanjevi paši

Vlado Augustin\*, vlado.augustin@czs.si

Dandanes moramo čebelarji redno obnavljati čebelje družine. To lahko naredimo na različne načine, med katerimi je eden izmed uporabnejših narejanje ometencev, tj. umetnih rojev iz suhih čebel. Ta način je zelo uporaben predvsem pri čebelarjenju v panjih z omejeno prostornino, saj z odvzemom presežka čebel razbremenimo osnovno čebeljo družino.

Mlado družino naredimo iz suhih čebel, ki smo jih ometli s satov ob predvidoma zadnjem točenju, tj. po kostanjevi paši. Za narejanje ometenca po kostanjevi paši – to je še zadnji primerni čas za to opravilo – potrebujemo od 2,5–3 kg čebel in mlado oprášeno matico. Te ometemo iz odbranih močnih družin s satov s pokrito zalego, ki so tik pred izleganjem, ali s tistih, v katerih se delno že izlegajo mlade čebele, ter z mediščnih satov.

Čebele po navadi ometamo v posebej pripravljen zaboju za narejanje ometencev. Ta ima na obeh navpičnih stranicah vgrajeno mrežo, na zgornji strani pa ima lesen pokrov, ki je ob straneh vgrajen v vodila, in zelo uporaben pločevinast lijak, ki ga uporabljamo za vsipanje čebel v vse zaboje. V zaboju na tehtnici ometemo čebele iz več družin, vendar iz posamezne družine ne več kot tretjino skupne teže ometenca, kajti v nasprotnem se bodo čebele steple med seboj. Posebej moramo paziti, da ne odvzamemo matice, in kar je še posebej pomembno, da so čebelje družine zdrave. Čebelam dodamo v matični-

ci zaprto oprášeno matico in zaboju prenesemo v hladen in temen prostor.

Po 48 urah tak umeten roj pretresemo v manjši panj z največ desetimi sati. V sredino takega panja damo tri zgrajene mlade in lepe sate, preostali prostor pa zapolnimo s satniki z vrtnimi satnicami. To naredimo v čebelnjaku, ki je vsaj 3 km oddaljen od prvotnega, saj bi se v nasprotnem čebele vračale v panje, iz katerih so bile odvzete. Matičnico z matico postavimo v sredino panja na zgornjo letev satnika, še pred tem pa odpremo prehod, ki je zapolnjen s sladkorno pogačo.

Tako oblikovani družini še ne odpiramo žrela panja, temveč ji dodamo sladkorno raztopino in počakamo do jutra, ko ga le nekoliko odpremo. Taka družina je čez noč porabila dodano hrano in začela graditi satje. Ko čebele osvobodijo matico iz matičnice, se njihova gradilna vnema še poveča. Čebelar mora poskrbeti, da bo imela taka družina vedno dovolj hrane. Matica že v nekaj dneh zaleže dva do tri sate, s tem pa je ometenec že postal manjša čebelja družina.

Ker v čebelji družini še ni pokrite zalege in so vse varoje na čebelah, je to idealen čas za zatiranje varoj – uničimo jih z uradno registriranim zdravilom na podlagi oksalne kisline po navodilih veterinarja NVI, to opravilo pa vpišemo v dnevnik veterinarskih posegov. ■

## Krmljenje čebeljih družin v AŽ-panju

Vlado Augustin\*, vlado.augustin@czs.si

Poleg skrbi za ustrezno zdravstveno stanje čebeljih družin na njihovo preživetje in razvoj pomembno vpliva tudi način krmljenja. Večletne izkušnje kažejo, da v Sloveniji vse od julija do zazimitev družin primanjkuje čebelje paše. Dodatno krmljenje družin s kakovostno hrano v tem obdobju prispeva k uspešnejšemu preživetju zimskega obdobja.

Odvisno od panjskega sistema in možnosti, ki jih ta ponuja, pa lahko dodajanje hrane čebelam povzroča določene ovire oz. omejuje uporabo ali so-uporabo različne čebelje hrane. V klasičnem oz. standardiziranem AŽ-panjskem sistemu so mo-

žnosti krmljenja čebelje družine omejene. V preteklosti so se na trgu sicer pojavile nekatere rešitve, ki so izboljšale možnosti za krmljenje oz. dodajanje različnih vrst čebelje hrane, vendar izvedbe ne omogočajo uporabe ali souporabe različnih in najpogostejših načinov krmljenja v različnih letnih časih, odvisno od razmer in potreb.

Prav zaradi tega je komisija za varno hrano in tehnologijo čebelarjenja pri Čebelarski zvezi Slovenije lani za ApiSlovenijo 2016 razpisala natečaj za najboljšo inovacijo na področju krmljenja čebel. Nanj se je prijavilo deset inovatorjev, ki so prikazali različne načine krmljenja čebel. Kot najpreprostejši, naj-

\* Svetovalec JSSČ za tehnologijo čebelarjenja



*Inovacija s področja krmljenja čebel – pitalnik z uporabo plastenk za AŽ-panje*



*Nameščen pitalnik*

bolj razširjen in najbolj inovativen način krmljenja za AŽ-panje se je izkazal način z uporabo plastenk.

Zamenjava pitalnika v AŽ-panju je preprosta, saj je treba starega samo odstraniti, na okence namestiti mrežico in tja, kjer je deščica, prisloniti pitalnik.

Dolžino pitalnika prilagodimo širini panja. Pod luknje, kamor vstavimo plastenke, namestimo še mrežico, ki čebelarom preprečuje vstop v zadnji del panja. Ker je izdelava takšnega pitalnika zelo preprosta in ne potrebuje visoko strokovnega znanja iz lesarstva pa tudi posebnega orodja ne, upam, da bo to inovacijo uporabilo čim več čebelarjev in stare pitalnike zamenjalo z opisanim. Prednosti pitalnika z uporabo plastenk za AŽ-panje:

1. je higiensko neoporečen;
2. preprosta in poceni predelava;
3. ob uporabi treh plastenk porabimo občutno manj časa za zimsko krmljenje;
4. za zimsko krmljenje naredimo v pokrovček 8–10 luknjic (s premerom 1,5–2 mm);
5. učinkovito ga lahko uporabljamo tudi za dražilno krmljenje, če v pokrovček naredimo le 2 ali 3 luknjice;
6. sladkorna raztopina se v plastenki ne pokvari, tudi če jo čebele pobirajo dlje časa;
7. ker na ta način ne povzročamo ropanja, lahko čebelje družine krmimo tudi podnevi;
8. če uporabimo pollitrske plastenke, lahko tak pitalnik namestimo tudi v majhne panje;
9. pri uporabi je pomembno, da plastenke (npr. od soka Fruc) napolnimo do vrha. ■

## Novice iz sveta

### Kuba



Od 17. do 22. julija bo v Havani, glavnem mestu Kube, potekal 6. čebelarški kongres, ki naj bi se ga udeležili tudi številni čebelarji iz različnih delov sveta. Da se ta država po otoplitvi odnosov z ZDA vse bolj odpira tudi proti svoji veliki severni sosedu, dokazuje članek v letošnji aprilski številki American Bee Journal, v katerem turistična agencija Transeair Travel opisuje velik napredek Kube pri pridelavi medu. Ameriški čebelarji, ki bodo med letošnjim čebelarškim kongresom obiskali to otoško državo, se bodo lahko poučili o napredni kubanski tehnologiji, opraševanju, selekciji čebel in vzreji matic, lahko pa bodo tudi navezali prijateljske stike z domačimi čebelarji. Predvsem jih bodo navdušile najrazličnejše ekološko pridelane vrste medu. Po izvozu kmetijskih pridelkov se ta čebelji pridelek uvršča celo na četrto mesto, takoj za ribami, tobakom in rumom.

Ekološko pridelavo omogoča bujna tropska vegetacija, na kateri najdejo čebele pašo vse leto in ki je seveda ne škropijo s pesticidi. Po letu 1991, ko je razpadla Sovjetska zveza, Kuba ni imela deviz za uvoz pesticidov, zato se je usmerila v ekološko kmetijstvo, to pa ji dandanes, ko je povpraševanje po ekološko pridelani hrani vse večje, omogoča dobro prodajo medu po razmeroma visokih cenah. Zato



*Cvetoče tobakovo polje*

Foto: Internet